

Bättre patientlag?

Minska vårdskulden?

Bättre vård för multisjuka?

Tandvård och högkostnads-skyddet

Statsbidrag till patientorganisationer?

Osäker på hur du ska rösta?

Snart är det dags att välja vilket parti du vill ska kunna få makt att jobba med sina åsikter både i riksdagen och regionalt. I Status valguide här visas hur partierna står i sju olika frågor som berör vårdpolitiken.

ENKÄT Elisabet Wahl

Kom ihåg!
Valdagen är
söndag 11
september

Partiernas svar på 7 frågor från Riksförbundet HjärtLung.

Vänsterpartiet

Fråga #1 Hjärt-kärlsjukdom är den vanligaste dödsorsaken i Sverige och har så varit i många år. Hur tänker ditt parti verka för att frågan får utrymme i den offentliga debatten?

Genom att lyfta frågor som handlar om mer regelbundna hälsoundersökningar av exempelvis blodtryck vid besök hos primärvården. Att förebygga mer allvarliga tillstånd genom regelbundna undersökningar för till exempel de som är 60 år och äldre.

Socialdemokraterna

Vi brukar fokusera på att tala om sjukdomar och vårdbehov lite mer allmänt, till exempel vikten av att göra satsningar och vidta åtgärder för att bekämpa de stora folksjukdomarna, vilket ju hjärt- och kärlsjukdomar tillhör. Vi tycker det också är viktigt att tala om att sluta hälsoklyftorna och minska hälsoriskerna genom exempelvis bättre kostvanor, mer motion och minskad rökning.

Miljöpartiet

Folkhälsoperspektivet måste genomsyra politiken i större utsträckning så att alla beslut styr mot bättre folkhälsa. Det förebyggande arbetet är särskilt viktigt för hjärt- och kärlsjukdomar. Jämställdhetsperspektivet måste också lyftas, eftersom studier visar att kvinnor får sämre vård än män vid hjärtinfarkt mycket beroende på att kvinnor visar annorlunda symtom.

Liberalerna

Liberalerna arbetar för en nationell strategi för hälsa som ökar invånarnas kunskap och ger bättre möjligheter att förebygga ohälsa. Strategin behöver omfatta bland annat stadsplanering, stöd till ideella föreningar, kunskap om levnadsvanor och förebyggande vård.

Centerpartiet

Centerpartiet vill lyfta det förebyggande och hälsofrämjande arbetet, då många hjärt-kärlsjukdomar kan förebyggas. Fler uppsökande insatser, långsiktiga informationssatsningar och en mer tillgänglig primärvård i hela landet är viktigt för att alla ska ha samma möjlighet att bibehålla, främja eller förbättra sin egen hälsa.

Moderaterna

Vi har lagt riksdagsmotionen "En trygg och tillgänglig hjärt-kärlsjukvård för patientens bästa" med konkreta förslag för att stärka vården av hjärt-kärlsjukdomar. Vi driver också förslaget om att ta fram en nationell handlingsplan som bland annat ska binda ihop hjärt-kärlsjukvården och attraktiva forskningsmiljöer. Det kan ge mer effektiva behandlingar och förebyggande hälsofrämjande åtgärder.

Kristdemokraterna

Kristdemokraterna påverkar genom de politiska förslag vi lägger. Riksförbundet HjärtLung spelar en viktig roll genom den opinionsbildning som förbundet medverkar till och därigenom driver förbundet på för en bättre vård i hela landet.

Sverigedemokraterna

Vi arbetar på ett generellt plan för att regionerna för det första ska få mer resurser och för det andra ska fokusera på sina kärnuppdrag. I den kontexten är behandling av hjärt-kärlsjuka patienter förstas mycket prioriterat, liksom det preventiva arbetet.

Fråga #2 En patientgrupp som ofta hamnar i skymundan är KOL-patienter. Under coronapandemin har de flesta tvingats avstå nödvändiga spirometrimätningar. Har ditt parti några konkreta förslag för att minska den vårdskulden?

Det som behövs är en sjukvård där vårdanställda får bra villkor och arbetsmiljö. Att vi utbildar fler. Angående KOL måste de med diagnosen följas upp regelbundet.

De kanske viktigaste åtgärderna för att öka tillgängligheten och kontinuiteten för personer med kroniska sjukdomar är den pågående primärvårdsreformen. Vården på vårdcentralerna måste bli bättre och den som har största behov måste kunna få träffa en och samma läkare.

Det här är ett stort problem. För att klara av vårdskulden behöver vi se till att det finns tillräckligt med personal och säkerställa att fler vill och orkar stanna i yrket. Vårdpersonalen behöver bättre arbetsvillkor, arbetsmiljö och lön och vi vill därför göra en statligt finansierad satsning på 40 miljarder kronor per år som ska gå till nyanställningar och höjda löner.

Vi vill sätta upp mål, ge statliga medel och göra strategiska överföringar av pengar från Försäkringskassan till sjukvården. Många spirometriundersökningar kan utföras på en liten vårdcentral. Vi vill därför göra det enkelt för sjukvårdspersonal att driva småskalig vård.

När coronapandemin inte medför lika stora begränsningar kommer kapaciteten att kunna utökas. Viktigt också att ge de patienter som har förutsättningarna kunna få kunskap och utrustning för att själva kunna följa sin sjukdom med spirometri.

Moderaterna driver många konkreta förslag för att minska vårdköerna, väntetiderna och den s.k. vårdskulden. Ett förslag handlar t.ex. om att använda alla vårdgivare oavsett driftsform för att systematiskt kunna kapa och ta bort vårdköerna, minska väntetiderna och se till så att alla som t.ex. behöver en spirometriundersökning för att kontrollera om man kan vara drabbad av KOL eller astma får det.

Vi måste börja använda all ledig kapacitet oavsett var den än finns. Därför vill vi snarast införa en nationell vårdförmedling där man snabbt och enkelt kan hitta ledig kapacitet. Ersättning ska ges för längre resor. Primärvården måste utökas i närtid och alla ska ha rätt till en fast namngiven läkarkontakt respektive fast vårdkontakt. Arbetsmiljö och arbetsvillkor måste förbättras så att fler stannar kvar i yrket.

Återigen handlar det för regionernas del om resurser och om att prioritera sina kärnuppdrag. Vad gäller livsviktig vård, som är uppenbart bristfällig i vissa regioner, så ska staten både tillföra medel och driva på för bättre samordning mellan regionerna.

Partiernas svar på 7 frågor från Riksförbundet HjärtLung.	Fråga #3 Forskning visar att resultaten av behandlingen ofta blir bättre när patienten inkluderas mer – det som brukar kallas en personcentrerad vård. Har ditt parti en idé om hur förutsättningarna för det kan ökas?	Fråga #4 En av världens vanligaste patienter är den äldre multisjuka patienten. Hur vill ditt parti se till att stärka och samordna vården för dem?	Fråga #5 Det finns en tydlig koppling mellan både hjärt- och lungsjukdomar och tandhälsa. Bör tandvård inkluderas i högkostnadsskyddet?	Fråga #6 Vill ditt parti höja statsbidraget till landets patientorganisationer?	Fråga #7 Patientlagen som började gälla 2015 har gång på gång kritiserats för att inte fungera i praktiken. Hur vill ditt parti konkret förbättra den?
 <p>Vänsterpartiet</p>	<p>Personcentrerad vård blir lätt ett begrepp som inte kan uppfyllas om det inte det exempelvis finns tillräckligt med personalresurser. Dessutom måste vården vara mer inkluderande för de som står längst bort från vården. Kroniskt sjuka till exempel och de med sämre ekonomi. Regional och klassmässig ojämlikhet är frekvent, det måste vi fokusera på.</p>	<p>Multisjuka äldre måste mötas av en stärkt primärvård och geriatrik. Deras behov måste även mötas med samverkan mellan kommunal sjukvård och primärvård. De med störst behov ska gå före. Då kan vi inte slösa skattepengar på vinster i välfärden, nätläkare som inte möter de sjukaste samt privata vårdförsäkringar.</p>	<p>Ja. Vi har förslag på ett högkostnadsskydd specifikt för tandvård.</p>	<p>Vi vill se över bidragen och höja för de organisationer som behöver utvidgat stöd.</p>	<p>Vill vi ha en patientlag med villkorad jämlik vård. Behov ska styra.</p>
 <p>Socialdemokraterna</p>	<p>Vi är helt för att mer personcentrerad vård införs. Detta är ett arbete som bör utvecklas i sjukvården med politiskt stöd och uppbackning. Vi tror att man når störst framgång genom att hämta erfarenheter från verksamheter som har varit lyckosamma i sitt arbete med personcentrerad vård.</p>	<p>Vi har nyligen lagt förslag om en äldreomsorgslag som bland annat syftar till att stärka hälso- och sjukvården inom äldreomsorgen. Utredningen föreslår till exempel att regionens ansvar för att tillhandahålla läkare till patienter med kommunal primärvård förtydligas. På motsvarande sätt tydliggörs kommunens ansvar att säkerställa medicinsk bedömning vid behov av sjukköterska dygnet runt i kommunens primärvård.</p>	<p>Ja, på sikt vill vi att patientkostnaderna för tandvård ska omfattas av ett högkostnadsskydd i likhet med det vi har inom sjukvården.</p>	<p>Vi tycker att det är viktigt att stödja patientorganisationerna. Vi har i dagsläget inget konkret förslag men eventuella höjningar får prövas vid varje statsbudget.</p>	<p>Ansvar för att följa lagen ligger i första hand på vårdgivarna och därmed regionerna. Myndigheten för vård- och omsorgsanalys konstaterar att "patienter uppskattar att kunna välja vårdgivare men valfriheten riskerar att leda till en mer ojämlik vård." Regionerna bör beakta risken för den typen av målkonflikter.</p>
 <p>Miljöpartiet</p>	<p>Miljöpartiet vill se en nationell patientombudsman för att stärka patientens roll i vården. Vi vill att patienter får utökad inflytande över sin egen vård och vill se ett fördjupat samarbete med patientorganisationerna. Miljöpartiet vill även att primärvården byggs ut och att alla ska ha rätt till fast läkarkontakt.</p>	<p>Vi har varit med och drivit fram SIP (samordnad individuell plan) som är särskilt viktig för multisjuka. Vi vill att alla ska ha en fast läkarkontakt i primärvården, vilket skulle förbättra kvalitén på vården för äldre multisjuka personer. Vi vill också få på plats en ny äldreomsorgslag som säkerställer att äldre får den vård och omsorg de har rätt till.</p>	<p>Ja, Miljöpartiet vill att tandvården på sikt ska ha samma villkor som övrig vård och därför vara en del av den offentligt finansierade vården och ingå i ett gemensamt högkostnadsskydd.</p>	<p>Vi ser positivt på en höjning. Patientorganisationerna har en oerhört viktig roll, både sett till påverkansarbete för att göra vården bättre och stödet till patienter och anhöriga. Med ytterligare stöd kan de bidra ännu mer för att förbättra vårdkedjan, inte minst genom brukar- och patientrevision.</p>	<p>Miljöpartiet vill att patientlagen ses över. Vi lägger stor vikt vid den kritik som lagts fram. En översyn av hur patientlagen tillämpas är nödvändig. Vid en utredning tycker vi att det är viktigt att det finns en referensgrupp med bred representation, inte minst från patientorganisationer och funktionshinderrättsrörelsen.</p>
 <p>Liberalerna</p>	<p>Vården ska utformas i samspel mellan patient och sjukvård. Det kräver kunskap, ett stressfritt bemötande och gott om tid. Sjukvårdens anställda behöver bli av med administration och få fler kollegor. Patienten ska känna till sina rättigheter, möjligheter och få veta hur vägarna ser ut framåt.</p>	<p>Vi vill att den som har många kontakter med vård och myndigheter får rätt till hjälp av en lots. Vi vill också i lag säkra regelbunden fortbildning för all sjukvårdspersonal. En självvald, personlig husläkare ska vara nav i vården. Så skapas trygga, förtroendefulla kontakter på patientens villkor.</p>	<p>Ja. Finansieringen av tandvården bör gradvis bli mer lik den övriga hälso- och sjukvården. Framförallt är de ekonomiska stöd som finns för äldres och riskgruppers munhälsa alldeles för svaga. Dessutom behövs förebyggande råd om munhälsa till patienter som får en riskdiagnos.</p>	<p>Liberalerna ser patientorganisationerna som en viktig aktör inom hälso- och sjukvården. Med sin spetskunskap driver de utvecklingen, sprider information och gör stor skillnad för otaliga patienter. Vi vill stärka samarbetet mellan patientorganisationer och vård.</p>	<p>Patientlagen ska ge patienter trygghet, valfrihet och egenmakt. Patienter ska enkelt få tillgång till kvalitet, väntetider och kunna välja vård där de vill i landet, även operationer och annan slutenvård. IVO ska ha hårda nypor för tillsyn och ett tydligt uppdrag att ge förebyggande råd.</p>
 <p>Centerpartiet</p>	<p>Genom att fullfölja arbetet med att implementera den nyligen beslutade primärvårdsreformen såväl som att säkerställa tillgänglighet och specialistkompetens runt om i landet. En mer kontinuerlig vårdkontakt med fast läkare i primärvården förbättrar förutsättningarna för personcentrerad vård. När det handlar om kroniska sjukdomar måste också alla möjligheter till självmonitorering användas.</p>	<p>För gruppen äldre multisjuka personer är det centralt att man har en fast läkarkontakt i primärvården. Andelen äldre med en fast läkarkontakt har sjunkit de senaste åren, vilket är ett stort problem. Den nyligen beslutade primärvårdsreformen måste implementeras. Vi vill även se över möjligheterna till en särskild äldrelag, i syfte att skapa bättre samordning mellan vård- och omsorgsinsatser från kommun och regioner.</p>	<p>I den bästa av världar kan tandvården subventioneras på samma sätt som sjukvården, men det finns andra behov inom hälso- och sjukvården att lösa först. Vi vill prioritera att stärka insatserna för att äldre, sjuka och personer med funktionsnedsättning ska få bra tillgång till förebyggande tandvård.</p>	<p>Patientorganisationerna är mycket viktiga både för den enskilda och för de beslutande församlingarna. Vi vill räkna upp statsbidraget på sikt och se en ökad andel grundstöd i bidragen från det offentliga. Vi vill också utreda en breddning av avdragsrätten för gåvor till ideella organisationer.</p>	<p>Vi vill stärka rättigheterna i patientlagen genom att ge patienten rätt att välja vård i hela landet. I dag har man rätt att söka öppenvård var som helst i Sverige, men inte om det behövs en övernattnings. Det måste bli möjligt att direkt välja en vårdgivare i hela landet, oavsett om övernattnings behövs eller inte.</p>
 <p>Moderaterna</p>	<p>Moderaternas ingång är att alltid sätta patienten allra främst. Patienten ska alltid ses som en individ med unika behov, erfarenheter och mänskliga resurser. En patient får aldrig objektiviseras till att ses som en sjuk kropp, ett tillstånd eller en diagnos. Vi vill förbättra förutsättningarna för vårdens medarbetare i form av bättre långsiktiga förutsättningar, arbetsvillkor och arbetsmiljöer.</p>	<p>Vi anser att det behövs mer mobil närvård, basal och avancerad hem-sjukvård, högre medicinsk kompetens på särskilt boende, kontinuitet i kontakterna mellan patienten och vården. Den fasta läkarkontakten tillsammans med ett vårdteam ska utgöra navet i äldres multisjuka sjukvård. Vi vill att det genomförs en genomlysning av gränsdragningen mellan hälso- och sjukvårdslagen och socialtjänstlagen.</p>	<p>Nej. Vi prioriterar att behålla och förbättra nuvarande ordning gällande finansieringen av tandvården. Samtidigt behövs det ett ökat samarbete mellan till exempel tandvård, äldrevård och hjärt-kärlsjukvård. Detta eftersom det finns ett tydligt samband mellan försämrad munhälsa och allmän hälsa.</p>	<p>Inte för närvarande, men vi vill bland annat att patientkoordinator ska ge stöd och hjälp för att få vård i rätt tid. Vi föreslår också en nationell patientportal med information om lediga behandlingstider, väntetider samt vårdens kvalitet och vilka rättigheter som finns inom den lagstadgade vårdgarantin.</p>	<p>Vi vill metodiskt stärka patientens makt, inflytande och rättigheter bland annat genom laglig rätt till valfrihet gällande både öppen och slutna specialistvård. Lagen ska ge patienter i landet rätt att söka specialistvård var som helst i Sverige. Vi föreslår också förstärkt uppföljning, tillsyn och utvärdering av lagen.</p>
 <p>Kristdemokraterna</p>	<p>Självbestämmande stärker kvaliteten inom vården och skapar en mer värdig omsorg. Personcentrerad och sammanhållen vård och omsorg är därför nödvändig. Såväl enskilda patienter/brukare som patient- och intresseorganisationer kan bidra till att vi hittar de bästa metoderna för personcentrerad vård och omsorg. Patientens ställning behöver tydliggöras och förstärkas genom en skarpare patientlag.</p>	<p>En fast namngiven läkarkontakt och fast vårdkontakt i övrigt är nödvändiga delar i en utbyggd primärvård som bygger på kontinuitet. Det ger bättre förutsättningar än idag för en samordnad vård till personer med många sjukdomar och stora behov.</p>	<p>Kristdemokraterna vill ha ett förbättrat högkostnadsskydd: 50 procents ersättning för tandvårdskostnader från 1200 kronor per år, istället för från dagens 3000 kronor.</p>	<p>Ja, vi är beredda att titta över det i höstens arbete.</p>	<p>Vi vill revidera patientlagen så att den innehåller skarpare formuleringar om patienters rättigheter. Vi vill också forma styrningen av vården så att den hänger ihop med patienters rättigheter och där sneglar vi gärna på hur Danmark gjort.</p>
 <p>Sverigedemokraterna</p>	<p>Vi framhåller konsekvent betydelsen av så kallat brukarinflytande, alltså enskilda patienters inflytande och delaktighet. Det genomsyrar vår politik. Brukarinflytande ska finnas på tre nivåer; individnivå, verksamhetsnivå och systemnivå. I folkvalda församlingar arbetar Sverigedemokraterna för att brukarinflytandet ska stärkas på samtliga nivåer.</p>	<p>Vad gäller äldre patienter så vill vi driva på för ett "snabbspår" på akuten, det vill säga att man så snabbt som möjligt hänvisas till en geriatrisk klinik. Vi vill också se att ett nationellt journalsystem, som säkerställer att ingen information kring individen går förlorad eller förbises.</p>	<p>Ja, på sikt. Vi budgeterar för ett första steg i den riktningen genom att stärka högkostnadsskyddet för tandvård.</p>	<p>Tidigare har vi varken föreslagit någon besparing eller ytterligare satsning på detta jämfört med regeringens budget. Någon besparing lär inte bli aktuell.</p>	<p>Avsaknaden av tydligt ansvar, tillsyn, kontroll och uppföljning av hur patientlagen följs är en orsak till att den inte har fått det genomslag som det var tänkt. Ett stort problem är dock att flera underliggande trender är negativa. Vårdens resurser håller inte jämna steg med behoven och den demografiska utvecklingen.</p>